

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Annettu Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 1998

Päätös nro 8/98

Asia Määräaikaisen virkasuhteen purkamista koskeva oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksen perusteena oleva päätös

Teatterikorkeakoulun rehtorin 18.8.1997 tekemä päätös, jolla A:n määräaikainen virkasuhde on purettu.

Oikaisuvaatimus

A:ta on pyytänyt päätöksen kumoamista.

Asian käsittely

Teatterikorkeakoulu on antanut asiasta vastineen ja A:ta sen jälkeen vastaselityksensä. Lisäksi asiassa on järjestetty virkamieslautakunnassa suullinen käsittely 25.2.1998, josta on laadittu erillinen pöytäkirja. Suullisessa käsittelyssä A:ta on vaatinut, että Teatterikorkeakoulu veloitetaan korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa. Teatterikorkeakoulu on pyytänyt, että ellei virkamieslautakunta katso voivansa ottaa Teatterikorkeakoulun vastineen liitteenä toimitettua esitutkinta-aineistoa näyttönä asiassa, virkamieslautakunta lykkää asian käsittelyä esitutkinta-aineistossa mainittujen todistajien kuulemiseksi.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Teatterikorkeakoulu on 18.8.1997 tekemällään päätöksellä purkanut A:n määräaikaisen kurssijohtajan virkasuhteen välittömästi. Päätöksessä on ilmoitettu perusteeksi virkamiehen aseman ja tehtävien vastainen käytös ja virkavelvollisuuksien törkeä rikkominen.

Valtion virkamieslain 33 §:n mukaan virkamiehen virkasuhde voidaan heti purkaa, jos virkamies törkeästi rikkoo tai laiminlyö virkavelvollisuuksiaan. Lain

34 §:n mukaan purkamisoikeus raukeaa, jollei syy ole jo aikaisemmin menettänyt merkitystään, kahden viikon kuluttua siitä, kun viranomainen sai tiedon purkamisen aiheesta tai, jos syy on jatkuva, siitä kun saatiin tieto sen lakkaamisesta. Jos purkamista kohtaa pätevä este, saadaan purkamisen toimittaa kahden viikon kuluessa esteen lakkaamisesta. Jos purkamista on lykätty asian esitutkinnan tai muun asian vaatiman selvityksen vuoksi, saadaan purkamisen toimittaa kahden viikon kuluessa siitä, kun esitutkinta lopetettiin tai selvitys on hankittu, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun aihe purkamiseen ilmaantui. Lain 66 §:n 2 momentin mukaan ennen kuin virkasuhde puretaan on virkamiehelle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Hallintomenettelylain 15 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus antaa selityksensä tehdyistä vaatimuksista ja asiassa olevista sellaisista selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun. Lain 17 § 1 ja 2 momenttien mukaan viranomaisen on huolehdittava asian selvittämisestä. Asianosaisen on tarvittaessa esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Muiden selvitysten hankkiminen kuuluu viranomaiselle. Lain 24 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätös on perusteltava ilmoittamalla sen perusteena olevat pääasialliset tosiseikat sekä säännökset ja määräykset.

Valtion virkamiesasetuksen 43 §:n mukaan ennen kuin virkasuhteen purkamisesta tehdään valtion virkamieslain nojalla päätös, viranomaisen on varattava, mikäli virkamies sitä pyytää, asianomaiselle pääluottamusmiehelle tai luottamusmiehelle tilaisuus tulla kuulluksi. Viranomaisen on ennen päätöksen tekemistä ilmoitettava virkamiehelle mahdollisuudesta pyytää pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen kuulemista.

Selvitys tapahtumista

Teatterikorkeakoulun rehtori on 6.8.1997 nimittänyt A:n määräaikaiseen virkasuhteeseen kurssijohtajaksi ajaksi 1.8.1997 - 31.5.1998.

Iltä-Sanomat -nimisessä päivälehdessä on 15.8.1997 julkaistu B:n laatima artikkeli otsikolla "Näyttelijäkurssin vetäjät vaativat meitä petikavereikseen - kurssimatkalta houkutellut kolme tyttöä pakenivat hotellista". Artikkelin mukaan teatterikorkeakoulun järjestämälle kansainvälisen näyttelijätyön peruskurssille pyrkineet tytöt pelästyivät pahemman kerran, kun kurssin vetäjät vaativat heitä petikavereiksi. Artikkelissa kerrotaan kolmen hyväuskoisen tytön lähteneen pääsymahdollisuuksia parantaakseen "kurssimatkalta" Tampereelle kurssin johtajan A:n, tämän siskonpojan C:n ja kurssin suunnittelijan D:n kanssa, ja perillä odotti tyttöjen yllätykseksi vain kaksi hotellivuodetta. Tyttöjen mielestä miehet olivat yrittäneet saada heistä sänkyseuraa kurssille pääsyn vastineeksi. Edelleen kerrotaan tyttöjen tehneen asiasta rikosilmoituksen.

Teatterikorkeakoulun hallintojohtaja E on suullisessa käsittelyssä kertonut, että hän oli 15.8.1997 virkamatkalla Tampereella, minne hänelle soitettiin edellä mainitusta Iltä-Sanomissa olleesta artikkelista. E oli pyytänyt

määrin artikkelissa esitetyt väitteet ovat pitäneet paikkansa. Perjantaina 17.8.1997 asiasta kuultuina A:ta ja D ovat kiistäneet artikkelissa esitetyt väitteet heidän asiaankuulumattomasta käyttäytymisestään. F on selvittänyt asiaa muutoin ainoastaan olemalla yhteydessä hotelli Cumuluksen henkilökuntaan. Asianosaisen kuuleminen palvelee osaltaan asian selvittämistä. Teatterikorkeakoulun ei ole ennen maanantaina 18.8.1997 tehtyä päätöstä A:n virkasuhteen purkamisesta katsottava huolehtineen asian selvittämisestä siten, että virkasuhteen purkamisen perusteena olevia tosiseikkoja olisi voitu pitää riittävästi toteennäytettyinä. Teatterikorkeakoulun voidaan siten katsoa laiminlyöneen sille hallintomenettelylain 17 §:n mukaan kuuluvan selvittämisvelvollisuuden.

Ennen suullista kuulemistilaisuutta A:lle ei ole ilmoitettu valtion virkamiesasetuksen 43 §:n mukaisesti mahdollisuudesta pyytää luottamusmiehen kuulemista.

A:n virkasuhteen purkamista koskeva päätös on jo ollut valmiina hallintojohtaja E:n hallussa silloin kun A:ta saapui kuulemistilaisuuteen maanantaina 18.8.1997. Kyseisen päätöksen oli allekirjoittanut rehtori G ja varmentanut esittelijänä hallintojohtaja E, joista kuulemistilaisuudessa oli läsnä vain E. Rehtori on siten tehnyt päätöksen A:n virkasuhteen purkamisesta jo ennen A:n kuulemistilaisuutta. Rehtorin päätöksen on katsottava tulleen valmiiksi siinä vaiheessa kun hän on luovuttanut sen E:lle. Valtion virkamieslain 66 §:n 2 momentin ja hallintomenettelylain 15 §:n 1 momentin vastaisesti asia on siten ratkaistu ennen A:n kuulemista. Se, että päätöstä ei olisi kyseisessä tilaisuudessa annettu tiedoksi A:lle, ei olisi merkinnyt päätöksen peruuttamista, koska tiedoksianto olisi voitu toimittaa myöhemminkin.

F:n 17.8.1997 laatima muistio sisältää sellaista selvitystä, joka on voinut vaikuttaa asian ratkaisuun. Teatterikorkeakoulu ei ole antanut kyseistä muistiota A:lle tiedoksi hänen kuulemisensa yhteydessä. Tältäkin osin Teatterikorkeakoulun menettely on vastoin yllämainittuja säännöksiä asianosaisen kuulemisesta.

Virkasuhteen purkamista koskevassa päätöksessä ei ole yksilöity sitä, miten A:ta on käyttäytynyt asemansa vastaisesti ja miten hän on rikkonut virkavelvollisuuksiaan. Päätöksessä ei ole arvioitu sitä, minkä vuoksi menettelyä on valtion virkamieslain tarkoittamalla tavalla pidetty törkeänä. Päätöstä ei ole siten hallintomenettelylain 24 §:n 1 momentin säännöksen edellyttämällä tavalla riittävästi perusteltu. Sen, että virkasuhteen purkamista koskevia perusteita on käsitelty A:n kuulemistilaisuudessa ja perustelut on esitetty kirjelmässä 1.9.1997, ei voida katsoa korjaavan alkuperäisen päätöksen perustelujen puuttumista.

Edellä kerrotulla tavalla Teatterikorkeakoulu on menetellyt asian käsittelyssä virheellisesti kun asiaa ei ole riittävästi selvitetty ja virkasuhteen purkamista koskeva päätös on tehty ennen asianmukaista kuulemista. Lisäksi A:lle ei ole annettu tiedoksi kaikkea asiaan vaikuttavaa aineistoa ja päätös on ollut puutteellisesti perusteltu. A:lle ei ole myöskään tiedotettu mahdollisuudesta luottamusmiehen kuulemiseen. Valtion virkamieslain 34 § kuitenkin

mahdollistaa virkasuhteen purkamista koskevan asian huolellisen käsittelyn. Teatterikorkeakoulun menettelyssä on siinä määrin vaarannettu A:n oikeusturvaa, että perusteet virkasuhteen purkamista koskevan päätöksen kumoamiselle ovat olemassa.

Päätös

Oikaisuvaatimus hyväksytään ja virkasuhteen purkamista koskeva päätös kumotaan.

Teatterikorkeakoulun toimittamalla esitutkinta-aineistolla ei lykkäyspyynnössä tarkoitetuilta osin ole ollut merkitystä asian ratkaisemisessa. Tämän vuoksi ja asian lopputulos huomioon ottaen hylätään Teatterikorkeakoulun lykkäyspyyntö.

A:n esittämä tästä oikaisuvaatimusmenettelystä johtuvien kustannusten korvaamista koskeva vaatimus hylätään lakiin perustumattomana.

Valtion varoista maksetaan todistajina suullisessa käsittelyssä kuulluille henkilöille korvausta seuraavasti:

- G:lle päivärahaa 68 markkaa sekä korvaukseksi matkakuluista 20 markkaa ja ansionmenetyksestä 200 markkaa,
- D:lle päivärahaa 151 markkaa ja korvaukseksi matkakuluista 226 markkaa
- C:lle päivärahaa 68 markkaa ja korvaukseksi matkakuluista 20 markkaa, ja
- H:lle päivärahaa 68 markkaa ja korvaukseksi matkakuluista 20 markkaa.

Maksetut korvaukset, yhteensä 841 markkaa, jäävät valtion vahingoksi.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslaki 33, 34, 51 § 2 momentti ja 66 §, valtion virkamiesasetus 43 § ja hallintomenettelylaki 15 § 1 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti ja 24 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Sahi, jäsenet Kairinen, Kulla, Äijälä, A. Nieminen, Salo ja Sipiläinen sekä varajäsen Kauppala. Asian esittelijä Janne Aer.